

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Sanja Pavlović, Milena Vasić, Tamara Skrozza, Nadežda Budimović, Jelka Jovanović, Ana Martinoli, Olivera Milošević, Jelena Petković, Filip Švarm, Rodoljub Šabić i Zlatko Čobović, na sednici održanoj 30. 10. 2025. godine, većinom glasova, donosi

ODLUKU

Tekstom „JAVNI TUŽILAC NE SME DA PODSTIČE NASILJE PREMA POLICIJSKIM SLUŽBENICIMA: Oglasio se Forum pravnika povodom izjava Bojane Savović“, objavljenim 28. avgusta 2025. godine, portal „Alo.rs“ **prekršio je tačku 3 Poglavlja VIII (Odnos prema izvorima) Kodeksa novinara i novinarki Srbije** o obavezi novinara/novinarki da konsultuju što više izvora.

Ostale tačke Kodeksa na koje je ukazano u žalbi nisu prekršene.

Nalaže se portalu „Alo.rs“ da odluku objavi u roku od pet dana od dana dostavljanja odluke.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Advokat tužiteljke Bojane Savović podneo je žalbu zbog toga što je portal objavio saopštenje Forum pravnika Srbije u kojem se „izražava zaprepašćenje“ izjavom Bojane Savović na tribini na FPN-u da učesnici protesta mogu da udare policijskog službenika, a da on prema njima ne sme da primeni službena ovlašćenja, jer to predstavlja direktno ohrabrivanje nasilja nad policijskim službenicima. U žalbi se, između ostalog, navodi da je ona iznela hipotetički primer u okviru stručnog izlaganja, da nije pozivala na nasilje, već je dala ilustrativan prikaz granica zakonskih ovlašćenja policijskih službenika. Novinari nisu proverili kredibilitet izvora i verodostojnost navoda, medij je izostavio ključno objašnjenje izjave tužiteljke, iskrivio smisao i u javnosti stvorio pogrešan utisak. Kvalifikacije poput „otvoreno ohrabrivanje nasilja“, „grubo relativizovanje uloge policije“ i „podrivanje pravnog poretka“ navedene su kao nesporne činjenice, a ne kao subjektivni komentari izvora, dok žaliteljki nije omogućeno da iznese svoj stav pre objavljivanja teksta. Po mišljenju podnosioca žalbe, tekstom su prekršene tačke 1, 2 i 3 poglavlja Istinitost izveštavanja, tačka 2 poglavlja Nezavisnost od uticaja, tačka 3 poglavlja Odgovornost novinara/novinarki, tačka 3 poglavlja Poštovanje dostojanstva, tačka 1 poglavlja Poštovanje i zaštita privatnosti i tačka 3 poglavlja Odnos prema izvorima.

U odgovoru na žalbu advokat portala „Alo.rs“ naveo je, između ostalog, da nije objavljena nijedna neistinita informacija, već je verodostojno preneto saopštenje. Tvrdnje da su

prekršene odredbe iz Poglavlja II su neodređene i paušalne, zasnovane na pretpostavkama žaliteljke, jer redakcija nije podredila javni interes ničijim interesima. Saopštenje, istakao je, ne sadrži uvredljive kvalifikacije koje bi povredile dostojanstvo žaliteljke. Ukazao je i na to da novinari nisu komentarisali, niti se pridružili tvrdnjama Foruma pravnika Srbije, te da tužiteljki nije narušeno pravo na privatnost, niti je prekršena odredba o obavezi konsultovanja više izvora, s obzirom na to da je saopštenje jedini izvor.

Većina članova Komisije ocenila je da odluka u ovom slučaju nije laka, budući da otvara brojne dileme u vezi sa odgovornošću medija za sve što objavljuju, pa i za prenošenje tuđih stavova, s jedne, i prava medija da imaju različite uređivačke koncepcije i da slobodno odlučuju o tome šta će objaviti, s druge strane. Komisija, po njihovom mišljenju, ne može, niti ima pravo da ocenjuje kredibilnost udruženja, niti može da utvrđuje istinitost saopštenja. Odluka medija da to saopštenje objavi, kao i način na koji će ga objaviti (u ovom slučaju u celini i bez ikakvih uredničkih intervencija) stvar je uređivačke politike, kojom Komisija ne može da se bavi.

Komisija je uzela u obzir i to da je Bojana Savović javna ličnost, da je reč o javno datim izjavama, te da su one podložne komentarisanju, pa i negativnim ocenama, kao i da saopštenja ne ulaze u sferu njene privatnosti. Takođe i da žaliteljka nije iskoristila pravo na odgovor.

Bez obzira na sve to, Komisija je zaključila da objavljeno saopštenje sadrži i teške kvalifikacije, poput onih da njena izjava može biti shvaćena kao podsticaj na nasilje prema policijskim službenicima, da podriva pravni poredak, te da to dovodi do „urušavanja poverenja u institucije, slabljenja autoriteta organa reda i dodatne radikalizacije nasilnih javnih okupljanja”, koje su saopštene kao činjenice, a ne mišljenje, pa je medij morao da Bojani Savović pruži priliku da odgovori na ove tvrdnje. Kodeks novinara i novinarki Srbije propisuje obavezu novinara da konsultuju više izvora, odnosno da konsultuju najmanje dva nezavisna izvora koji će dobijene podatke ili informacije da potvrde ili ospore. To je posebno poželjno ukoliko ima indicija da izvor daje nepotpune i/ili netačane podatke ili informacije. Komisija smatra da mediji moraju da obrate posebnu pažnju kada prenose saopštenja koja sadrže „teške kvalifikacije”.

Odluka o prekršaju ove tačke Kodeksa doneta je jednoglasno.

Dva člana Komisije glasala su i da su prekršene i tačke 1, 2 i 3 poglavlja Istinitost izveštavanja, tačka 2 poglavlja Nezavisnost od uticaja, tačka 3 poglavlja Odgovornost novinara/novinarki i tačka 3 poglavlja Poštovanje dostojanstva. Oni su ocenili da su ovi tekstovi samo nastavak kampanje koja se mesecima vodi u medijima protiv tužiteljke Savović i da na to ukazuje već i sama odluka čak šest medija da u celini objave uvredljivo saopštenje nerelevantnog udruženja, te da redakcija ne može da izbegne odgovornost tvrdnjama da su „samo preneli tuđe stavove”.

Komisija ukazuje i na to da je i ovaj slučaj pokazatelj potpunog izostanka bilo kakvog dijaloga između suprotstavljenih strana na društvenoj i političkoj sceni Srbije i da mediji ne bi smeli da učestvuju u tome objavljujući tvrdnje samo jedne strane.

Beograd, 30. 10. 2025.

Predsedavajuća

Sanja Pavlović